

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא
לאלהיו ויכפר על בני ישראל. [כה-ג]

טעם שהתורה לא כתבה השכר שקיבל פנחס בסוף פרשת בלק

בספר המאזרני חיל (פרק כ') איתא: פעם אמר איזה רב לרבינו שמצינו שמדת הקנאות אינה חשובה בעיני המקום, שהרי מעשה הקנאות של פנחס נכתבה בתורה בסוף פרשת בלק, ואילו השכר שקיבל על זה לא נכתבה סמוך למעשהו רק בתחילת הפרשה הבאה, ומזה נראה שאין מקבלים מיד את שכר מדת הקנאות, אמר לו רבינו אדרבה דלכן נכתב השכר שקיבל פנחס בתחילת פרשת פנחס ולא בסוף פרשת בלק, כי התשב"ר אין לומדים בבית רבם כל הפרשה מתחילתה ועד סופה, ואם היה נכתב בסוף פרשת בלק לא היו יודעים מה רב טוב שכר הצפון למקנאי קנאת ה', ולכן קבעוהו בתחילת הפרשה שגם הקטנים שלומדים רק תחילת הפרשה, ידעו גם הם שכר טוב הצפון להקנאים.

ובמקום אחר מצאתי כתוב סיפור זה בשינוי קצת: כשדר רבינו זצ"ל בארץ ישראל לאחר מלחמת העולם השנית, ביקר פעם אצלו רב אחד שלא היה מהקנאים, ואדרבה דעתו היתה שלא לצאת ברחוב ולקנא קנאות ה' צבאות וכו'. ובתוך הדברים כשדיבר עם רבינו זצ"ל אמר לרבינו כי מפרשה זו [שהיתה אז פרשת פנחס] אנו רואים שאסור לצאת מיד ולקנא קנאת ה' צבאות כשמוע איזה דבר שאסרו לנו התורה הקדושה, רק צריך זמן רב להתיישב בדבר אם לצאת או לא, ואז אחר בירור ובישוב רב לזמן ארוך אז מותר לצאת ולמחות. והראי' כי מעשה הקנאות של פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן מצאנו כתוב בסוף פרשת בלק, והשכר שהיתה נתונה לפנחס של 'והננו נותן לו בריתי שלום' כתוב בתחילת פרשת פנחס, ואם כן אנו רואים כי השכר שנתן לו השי"ת היה זמן של שבוע אחד אחר שעשה מעשה הקנאות, וזה בא להורות לנו שאסור לקנאות קנאת ה' צבאות מיד על כל דבר ודבר, רק צריך ישוב רב בזה.

וענה לו רבינו על אתר, שאדרבה מצוה מן התורה לצאת ולקנאות קנאת ה' צבאות בחוצות ירושלים, ומה שסדרו לנו את שכרו של פנחס בפרשת פנחס ולא מיד לאחר המעשה בפרשת בלק, היינו טעמא כיון שהילדים התינוקות של בית רבן לומדים בחדר רק תחילת כל פרשה ופרשה, ורצה להראות המצוה הגדולה והצורך הגדול לקנאות קנאת ה' צבאות במקום שצריך על פי תורה, ורצה להראות כן אפילו לתינוקות של בית רבן, ולכן לא כתבו שכרו של פנחס בסוף פרשת בלק,

שהילדים אינם לומדים אותו, רק סדרו אותו בתחילת פרשת פנחס, שהכל ידע מה שכרו של המקנא, והצורך הגדול על פי התורה בזה.

המאזרני חיל (פרק כ') \ מפי השמועה

וצלפחד בן חפר לא היו לא בנים כי אם בנות ושם בנות
צלפחד מחלה ונעה חגלה מלכה ותרצה. [כו-לג]

✎ הנפטר שדיבר עם הגה"ק בעל ישמח משה זצוק"ל

...אשר פעם אחת בבוקר כשפתח ק"ז (הגה"ק בעל ישמח משה) זל"ה פתח חדרו, שמע קולו של נפטר אחד מאנ"ש שהכירו בקולו, ואמר בזה הלשון 'דוד דוד אמור לפני הרב', וענה קול אחר ואמר 'בושתי לקרב את הרב', ואז אמר הנפטר שהיה מאנ"ש אל ק"ז זל"ה, הנה זה כשנה אשר נפטר פה איש אחד ששמו דוד בלא בנים, והוא מתנפל ומתחנן לפני כבוד הרב, שישתדל אצל אחיו ששמו כן לחלוץ לאשתו, כי אין לו מנוחה בעולם העליון, וק"ז זל"ה לא נח ולא שקט עד שגמר את הדבר ועשה טובה לנפש המת, וסיפר ק"ז זל"ה כי האיש דוד הנפטר לקח עמו את הנפטר מאנ"ש דפה ולהמליץ לפניו, כי הוא לא היה מכיר את האיש דוד, ע"כ ירא לגשת אליו. וראיתי בכתב יד קדשו שרמזו בקיצור על המעשה הזאת.

דברי יואל (פ' נח עמ' ק"ג)

עלת תמיד העשיה בהר סיני לריח ניחח אשה לה. [כה-ו]

✎ עצה המועלת תמיד יש לנו אף בעת חורבן בית המקדש

ידוע בחז"ל שמי שיש לו מדת הענוה, לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה, וזה עולה לפניו יתברך יותר מכל קרבן, ואפילו כעת שאין לנו כהן בעבודתו להקריב קרבן, קרבן זו עולה לפניו יתברך תמיד.

ובזה יש לפרש "עולת תמיד" איזהו קרבן עולה לפניו יתברך תמיד בכל עת אפילו בעת חורבן המקדש, "העשויה בהר סיני" קרבן של ענוה כמו הר סיני, לב נשבר זה עולה לפניו יתברך תמיד בכל עת.

דרך המלך (ח"א עמ' של"ט)